

Zorg & Techniek

editie 026 (januari-februari-maart 2020) - jaargang 8 - verschijnt driemaandelijks

- 6 | Nieuw loonmodel IFIC is een druppel op een hete plaat
- 10 | Uitkijken naar een herzien en geherstructureerd AREI
- 12 | Brandveiligheid in de zorgsector anno 2020

Is uw ziekenhuis flexibel?

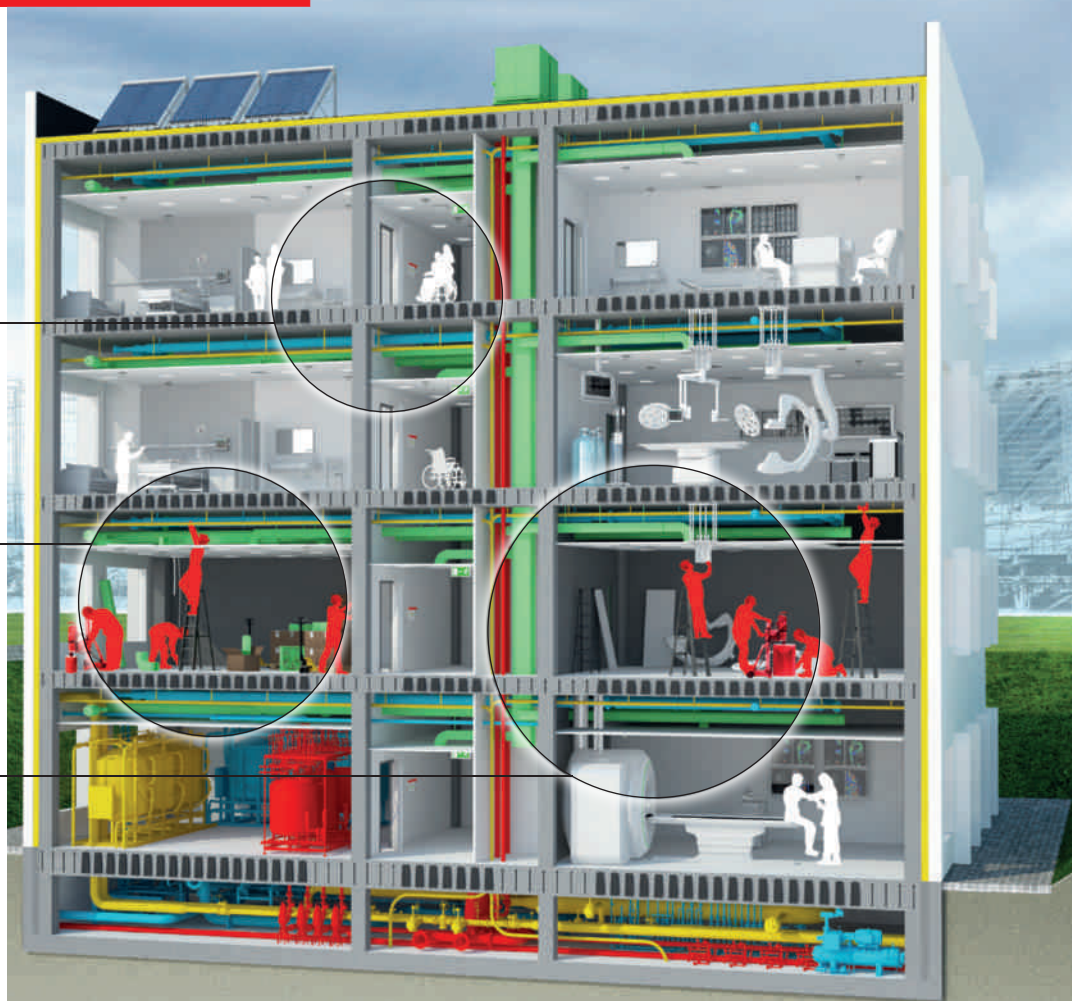
Gebouwstructuur zonder balken of ondersteunende muren

Maximale herindeelbaarheid

Eenvoudig doorvoeren van technieken

Flexibele ziekenhuizen met Airdeck

NIEUW CHU Tivoli - Neuro Psych. Enfants La Louvière
 Hôpital Kirchberg Psychiatrie Luxembourg
 SFMC Hospital Jeddah (Saudi-Arabië)
 AZ Blasius Dendermonde
 CHR Sainte-Rosalie Luik
 ZNA Antwerpen
 OZG Ziekenhuis Scheemda (Nederland)
 UZ Leuven Protonenbunker Leuven
 UZ Leuven Kinderpsychiatrie Leuven
 UZ Leuven CDC Leuven
 AZ Sint-Lucas Kinderpsychiatrie Brugge
 Ziekenhuis Maas en Kempen Maaseik
 UZ Leuven Fase IVb Vrouw & Kind Leuven
 UZ Leuven Fase VI Psychiatrie Leuven
 Ziekenhuis Oost-Limburg Genk
 Stedelijk Ziekenhuis Roeselare
 Virga Jesse Ziekenhuis Hasselt

“Een ziekenhuis bouwen moet snel, eenvoudig en efficiënt verlopen. Bij Airdeck begrijpen we de complexiteit van het vak. Met veel know-how, de juiste aanpak en onze unieke methode van co-ontwikkeling, dragen wij bij tot het leveren van excellente gebouwstructuren met blijvende flexibiliteit voor toekomstige wijzigingen.”

Airdeck Building Concepts nv

Prins Bisschopsingel 36 bus 7
 3500 Hasselt
 T +32 11 37 48 00
 F +32 11 26 96 01
 info@airdeck.com
www.airdeck.com

Vragen over uw project?

Raf Poppe
 Business Developer

raf@airdeck.com
 Mobile: +32 473 83 21 85

6

Nieuw loonmodel IFIC is een druppel op een hete plaat

10

Uitkijken naar een herzien en geherstructureerd AREI

12

Brandveiligheid in de zorgsector anno 2020

- 18 Ongediertebestrijding is een evenwichtsoefening
- 20 Project in de kijker: woonzorgcampus Groene Boog
- 24 Wim De Wulf (Ruyskensveld): "We focussen sterk op huiselijkheid"
- 26 Evy Snauwaert (Kliniek Sint-Jan): "Elke dag is anders en dat maakt het leuk"
- 28 Frans Van Meel: "Met mijn voet zette ik de hoofdschakelaar uit"
- 30 Verslag studieavond: Van Marcke

ZORG & TECHNIEK

Zorg&Techniek is een uitgave in samenwerking met ZORG.tech

ADVERTENTIE-EXPLOITATIE

Evelien Van Hyfte
Matisse Caron
+32 9 243 54 50
sales@zorganders.be

PREPRESS EN DRUK

Perka

REDACTIERAAD

Martin Claeys
Ondervoorzitter ZORG.tech
Roger Albertijn
Commissaris ZORG.tech
Marc Jackmaert
Adjunct-secretaris ZORG.tech
Jeroen Vidts
Adjunct-penningmeester

Evelien Van Hyfte

Alissa Bastiaen

Monique Vandenhulle

OPLAGE

4225 exemplaren postbedeeld

DOELGROEP & VERSPREIDING

De algemene en technische directies van de Vlaamse zorginstellingen, producenten & toeleveranciers, studie- en architectenbureaus en de leden van ZORG.tech

ABONNEMENT

€ 40,00 per jaar

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

ZorgAnders BVBA
Amelia Earhartlaan 17
9051 Sint-Denijs-Westrem

BEELD COVER

Copyright Maxime Agnelli

Overname van artikels en illustraties, geheel of gedeeltelijk, alleen na schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever en ZORG.tech kunnen nooit verantwoordelijk worden gesteld voor de inhoud van advertenties en content reportages.

inhoud.

Viega Smartpress

Gegarandeerd geringe drukverliezen
en meer druk.

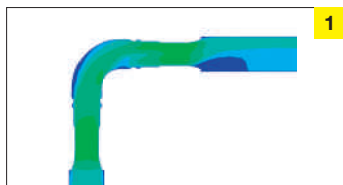

smartpress.viega.be

Met zekerheid geringe drukverliezen.

Viega Smartpress is de volgende grote stap in de flexibele etage-installatie. Het innovatieve perssysteem brengt jarenlang verzamelde kennis, beproefde techniek en corrosiebestendige en duurzame materialen samen in één koppeling. En de combinatie van snelle verwerking en minimale drukverliezen garandeert bovendien betrouwbare en voordelige drinkwater- en verwarmingsinstallaties.

Viega. Connected in quality.

1. Zeta = 2,7
Stroomsnelheid = 2 m/s
Drukverlies = 54 mbar

Werk aan de winkel

Beste leden van ZORG.tech,

Beste lezers,

De zorgsector kampt met een groot tekort aan personeel, waaronder ook de technische functies. Veel vacatures geraken maar moeilijk ingevuld. Ook de nieuwe functieclassificatie zal dat niet oplossen. Zorg & Techniek vroeg Brecht Reyniers (Financieel-Administratief Directeur, Domino vzw) en Jan Denys (Socioloog en Arbeidsexpert, Randstad) hoe de situatie er op de dag van vandaag uitziet en naar enkele tips en tricks.

Verder kijken we ook naar de stand van zaken van het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties. Het huidige AREI is geldig sinds 2013. Er staat evenwel een compleet herziene en geherstructureerde AREI in de steigers. Deze gaat officieel van kracht met ingang van 1 juni 2020. Guy D'Hoossche (Zaakvoerder, GDH Consulting) vertelde ons graag meer.

Daarnaast gingen we ook eens luisteren bij Herman Devriese (diensthoofd Preventie en Milieu) en Rudi Costermans (medewerker Preventie en Milieu) van UZ Leuven omtrent de uitdagingen binnen ongediertebestrijding. 'Geen makkelijke klus en een echte evenwichtsoefening', klonk het.

Naar goede gewoonte zetten we ook opnieuw een bouwproject in de kijker. In januari 2020 opende Senior Living Group het nieuwe WZC Groene Boog in Heverlee. De assistentiewoningen zijn ondertussen verhuurd en het woonzorgcentrum onthaalt geleidelijk nieuwe bewoners. De Groene Boog is tegelijk een statusproject en een visitekaartje, maar geen unicum. Senior Living Group heeft namelijk 118 woonzorgsites in België met een duidelijke eigen signatuur.

Tenslotte kijken we terug op de loopbaan van Frans Van Meel die een rijk gevulde carrière in de zorgsector achter de rug heeft. Hij maakte bijzondere situaties mee, zoals een team waarvan sommigen met psychische problemen kampten. Ook nieuw lid Wim De Wulf (Verantwoordelijke facilitaire diensten, infrastructuur, aankopen en preventie bij Ruyskensveld) en Evy Snauwaert (Verantwoordelijke biotechnische dienst bij De Kliniek Sint-Jan) vertellen over de uitdagingen in hun takenpakket.

Dat en nog veel meer in onze 26e editie van Zorg&Techniek.

Veel leesplezier en tot binnenkort!

Eddy De Coster
Voorzitter ZORG.Tech

Nieuw loonmodel IFIC is een druppel op een hete plaat

De zorgsector kampt met een groot tekort aan technici. Ook de nieuwe functieclassificatie zal dat niet oplossen. Dat zegt Brecht Reyniers, financieel administratief directeur van Domino vzw. Hij adviseert de overheid om vooral meer middelen vrij te maken voor het aantrekken van nieuwe technische profielen.

Jan Denys van Randstad zegt dat de zorgsector vooral hun troeven moet uitspelen om hun technische vacatures in te vullen.

De technische departementen hebben het moeilijk om personeel te vinden. Veel vacatures geraken maar moeilijk ingevuld. Brecht Reyniers van Domino, een vzw die aan ouderenzorg en kinderenzorg doet, geeft toe dat het alsmaar moeilijker wordt om technische profielen te vinden. 'Dat komt omdat er alsmaar minder goede technische profielen op de markt komen', zegt Brecht Reyniers van Domino vzw. 'Ons stoffig imago trekt misschien ook niet altijd mensen aan. Onze huidige technisch directeur Martin Claeys is stilaan op pensioengerechtigde leeftijd. We merken dat het

bijzonder moeilijk is om iemand te vinden. We hebben al veel mensen gezien en zeer lange sollicitatieprocedures doorlopen. Maar we slagen er niet in om tot een match te komen. Het wordt alsmaar moeilijker om de juiste technische profielen aan te trekken.'

EXPERTISE

Volgens Reyniers worden veel technici afgesnoept door de privésector. 'De concurrentie met bedrijven is vaak te groot omdat de zorg niet marktconform kan betalen. Sectoren als de petrochemie en de real estate hebben

meer slagkracht om goede profielen aan te trekken. We hebben ook niet altijd dezelfde mogelijkheden als een grote internationale speler. Aangezien technische profielen schaarser worden, worden die beter betaald vanuit de privé. De ouderenzorg heeft misschien niet meteen het meest sexy imago. Nochtans ben ik er wel van overtuigd dat er in de zorg heel wat technische uitdagingen liggen. We gaan een ziekenhuisgebouw AZ Volkskliniek op korte termijn verbouwen tot 141 wooneenheden, een combinatie van assistentiewoningen en appartementen. Er komen heel wat technieken bij kijken, van verwarming en ventilatie over domotica & elektro tot isolatie en hoogspanning. Het gaat heel breed. Dat is een bijzonder mooi verhaal en een mooi project.”

IFIC

Eind 2019 trad de nieuwe functieclassificatie in werking. De functieclassificaties beperken zich niet enkel tot de zorg- of verpleegkundigen, maar slaan onder meer ook op technische en logistieke diensten, zoals bijvoorbeeld dienstverantwoordelijke technische dienst, preventieadviseur, vakman en onderhoudsmedewerker. Brecht Reyniers van Domino vzw erkent dat die positieve effecten hebben gehad, maar niet veel. ‘Het zorgt vooral voor meer gelijke betalingen in heel de sector. De lonen liggen iets hoger dan de traditionele barema’s. Er is gemiddeld een loonsverhoging van nog geen 1 procent geweest. De toename is dus beperkt. Het blijft een druppel op een hete plaat. Ik denk niet dat die paar euro’s het verschil maken; de meeropbrengst is te klein om goede technici te overtuigen om in de zorgsector aan de slag te gaan. Ik betwijfel of het een meerwaarde zal zijn om nieuwe mensen te rekruteren.”

Jan Denys

Socioloog & Arbeidsexpert, Randstad

MEER MIDDELEN

Brecht Reyniers roept de overheid op om vooral meer middelen te voorzien. ‘De uiteindelijke IFIC-doelbarema’s liggen nog een stuk hoger, maar daar is vandaag geen budget voor. De overheid zou eigenlijk nu al bijkomende middelen moeten investeren zodat we sneller naar de doelbarema’s kunnen evolueren. Dat zal er wellicht voor zorgen dat goede technische en IT-profielen meer voor de zorgsector kiezen. We moeten zelf ook meer overtuigen en kandidaten informeren over wat de zorgsector allemaal te bieden heeft. De zorg wordt meer geautomatiseerd en gedigitaliseerd waar dus ook veel technische uitdagingen liggen.” Ook technisch directeur Martin Claeys van Domino vzw bevestigt dat de loonschalen totaal ontoereikend zijn om techniekers aan te trekken. ‘Techniekers worden weggekaapt. Een echte goede techniekier die zich wil inzetten gaat naar een privébedrijf. We moeten ons soms tevreden stellen met de middenmoot of zelfs minder.

Het is duidelijk dat de overheid meer moet investeren. Vanuit de non-profitsector is het moeilijk om met dergelijke lonen concurrentieel te gaan werken.”

RANDSTAD

Ook arbeidsexpert Jan Denys van het uitzendkantoor Randstad erkent dat het moeilijk is voor de zorginstellingen om technische profielen te vinden. ‘Er is een tekort aan technici en ze zijn erg gegeerd. De sector heeft al veel moeite om zorgprofielen te vinden. Ze hebben ook veel moeite om aanvullende profielen te vinden, zoals technische werknemers. Dat is een klacht die absoluut klopt. Technische functies zijn vaak ook geen kernfuncties in de zorgsector. De technische diensten zitten meer in de ondersteunende functies, terwijl ze in privébedrijven tot de kernwerknemers behoren. Dat speelt natuurlijk ook een rol. Als je als IT-er in een IT-bedrijf werkt, is dat anders dan dat je in een zorginstelling werkt. In de zorgsector staan ook andere functies centraal, zoals verpleegkundigen en dokters. Het is duidelijk dat de non-profitsector niet met loon kan spelen en dat is nu juist wel vrij belangrijk. Privébedrijven kunnen daar veel flexibeler in zijn. Ze kunnen makkelijker inspelen op marktomstandigheden en dus meer betalen. De overheid is meer gebonden aan regels. In de privésector gelden er nochtans ook regels. Het is niet zo dat daar alles kan. “Je hebt daar ook functieclassificaties.”

TROEVEN

Denys raadt de zorgsector aan om hun troeven uit te spelen. ‘De non-profitsector moet zich wat meer inzetten op employer branding. De zorgsector kan namelijk

andere zaken uitspelen zoals werksfeer, afstemming gezin-arbeid en opleidingen. Ook op het werkklimaat en Corporate Social Responsibility scoort de zorgsector beter dan de privésector. Volgens mij zijn er technici die die waarden ook belangrijk vinden. Veel technici willen na vele jaren in de privésector gewerkt te hebben toch de overstap maken naar de non-profitsector. Er zijn natuurlijk ook mensen in de privésector die hun werk verliezen. Sommige mensen maken een herstructurering mee en kiezen dan voor de non-profitsector omdat meer werkzekerheid is. We willen ook andere zaken laten meespelen.”

IFIC-INTEGRATIE

De IFIC-barema's zijn overigens vlot ingevoerd bij Domino vzw. Dat zegt Brecht Reyniers. ‘Het was toch een proces dat je niet mag onderschatten. Voor elke individuele medewerker stelden we ons de vraag: bij welke IFIC-functieomschrijving past jouw jobinhoud het best? IFIC kijkt immers niet naar behaalde diploma's, maar wel naar de uitgevoerde taken. Aansluitend kreeg iedere werknemer aan de hand van een loonsimulatie de keuze: oud of nieuw barema? De CAO garandeert immers dat geen enkele werknemer loonverlies leidt als gevolg van de IFIC- implementatie. De invoering van dit nieuwe loonhuis heeft uiteraard ook administratieve gevolgen: aangepaste contracten, upgrades van de software om lonen uit te betalen, Bovendien hangt er ook nog een uitgebreide beroepsprocedure aan het IFIC-verhaal vast. Alles samen, toch een uitgebreide oefening”

ONDERSTEUNING

Brecht Reyniers is tevreden dat er vanuit de koepelorganisatie een goede ondersteuning werd geboden. 'Zorgnet-licuro heeft samen met IFIC vzw ons correct geïnformeerd. Ondanks het feit dat dit een zware oefening was, is het bij Domino uiteindelijk vlot verlopen. Ik ben tevreden over de wijze waarop we dit geïmplementeerd hebben. Alle deadlines die volgens de cao's zijn opgelegd, konden gerespecteerd worden. De sociale vrede binnen de organisatie kwam nooit in het gedrang én de lonen werden tijdig en correct uitbetaald. Dat kwam door de inzet van onze personeelsdienst en de goede ondersteuning vanuit Zorgnet-licuro en IFIC

vzw. Een deel van dit succes zit zeker ook in de open communicatie en constructieve samenwerking met de ondernemingsraad en de syndicale delegaties. We hebben proactief, regelmatig en helder naar alle werknemers gecommuniceerd, via personeelsvergaderingen, nieuwsbrieven, posters... We hebben daar bewust actief op ingezet."

Meer info

www.if-ic.org/nl

Brecht Reyniers,
Financieel Administratief Directeur, Domino vzw

Martin Claeys,
Technisch Directeur, Domino vzw

Uitkijken naar herzien en geherstructureerd AREI

Het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties dateert van 1981 (Kon. Besluit van 10 maart '81, inwerkingtreding op 1 oktober '81 voor huishoudelijke installaties en op 1 januari 2003 voor niet-huishoudelijke installaties). Sindsdien werd dat AREI meermaals aangepast. Het huidige AREI is geldig sinds 2013. Er staat evenwel een compleet herziene en geherstructureerde AREI in de steigers. Deze gaat officieel van kracht met ingang van 1 juni 2020.

Tijdens de huidige overgangperiode van 7 maanden sinds de publicatie in het Staatsblad van 28 oktober 2019 worden naastig overal de puntjes op de i gezet en verzorgen geautoriseerde instanties de aangepaste opleiding voor medewerkers.

In de schoot van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie is de werkgroep AREI al goed gevorderd en in de tweede fase beland. Concreet betekent die 2e fase dat een aantal artikelen nu reeds herzien worden door de werkgroep. Het gaat nu eenmaal om een levende materie, aldus consultant, auditeur en lesgever Guy D'Hoosche die deel uitmaakt van de werkgroep.

Overigens is het AREI in Vlaanderen een gedeelde bevoegdheid van de FOD Economie met de FOD Werkgelegenheid, want deze laatste is verantwoordelijk voor de installaties op alle werkplekken.

HARMONISATIE EN INTEGRATIE

Waarom die grootscheepse herstructurering? Een eerste grote reden is het verbeteren van de leesbaarheid, want in de oude versie stond zowat alles door elkaar, stelt Guy D'Hoosche. In de plaats komen drie thematisch gerichte nieuwe boeken die resp. installaties op laagspanning,

installaties op hoogspanning en distributie van elektrische energie (of netwerkbeheerders) behelzen. Daarnaast liet de gebruiksvriendelijkheid van de in totaal 281 artikelen vaak nogal te wensen over. Andere belangrijke reden is het wegwerken van de onderlinge verschillen die bestonden tussen de versies in het Nederlands en het Frans.

En verder komt dit nieuw AREI goed uit om de vele bestaande Ministeriële Besluiten in te passen in het geheel én om de bestaande nota's aan de erkende keuringsorganismen te integreren.

Met dit nieuw AREI wordt inhoudelijk vooral ook het up-to-date maken van de wetgeving beoogd, die zoveel als mogelijk afgestemd wordt op de internationale normering. Het gaat hier over de normen uitgevaardigd door Cenelec (European Committee for Electrotechnical Standardization), een in 1973 opgerichte Europese organisatie, maar geen EU-instelling.

MEDISCH GEBRUIKTE RUIMTEN

Tot op heden stonden voor ziekenhuizen, woonzorgcentra en andere zorgorganisaties geen specifieke richtlijnen in het bestaande AREI. De aanpassingen die in deze overgangperiode doorgevoerd worden,

Publicaties uit de oude doos over elektriciteitsreglementering (collectie: Guy D'Hoossche).

Guy D'Hoossche

Engineer/zaakvoerder GDH Consulting

hebben onder meer (in deel 7 van het Kon. Besluit) betrekking op zogenaamde bijzondere gevallen, zoals 'medisch gebruikte ruimten'. Over de concrete invulling hiervan keren wij uiteraard terug in een volgende editie van Zorg & Techniek. Inmiddels kunnen geïnteresseerden reeds PDF-bestanden van zowel de drie nieuwe boeken, een algemene verklarende nota als concordantietabellen raadplegen op de website van de FOD Economie: economie.fgov.be/nl/publicaties/algemeen-reglement-op-de-elektrische-installaties.

Elektrische verdeelkast typisch voor operatiekwartieren

Brandveiligheid in de zorgsector anno 2020

Met z'n allen stapten wij 2020 in met de verplichting van voortaan rookmelders in ieder woonhuis te hebben, maar ook met het schrikbeeld van de mega-inferno's 'down under'. We werden ook herinnerd aan de dodelijke brand op oudejaarsnacht 25 jaar terug in het Switel-hotel te Antwerpen. In de zorgsector is het – gelukkig maar – van september 2009 geleden dat een dodelijke brand toesloeg. Dat was in een woonzorgcentrum te Melle.

In tegenstelling tot woonzorgcentra en andere zorgorganisaties vallen ziekenhuizen qua brandveiligheid onder de federale overheid. Het basis-KB dateert van 6 nov. 1979. 'Dat KB had al aangepast moeten zijn, maar er is nog geen centimeter vooruitgang geboekt,' stelt Lieven Carron, lid van de technische commissie brandveiligheid bij de Vlaamse overheid.

Wie een ziekenhuis wil uitbaten, waar ook in België, moet een attest vragen aan de burgemeester. Vlaanderen doet dat volgens een systeem van A-, B- of C-attesten. Het is aan de brandweer om het verslag op te stellen. Eigenlijk is dat niet de correcte term, want met ingang van 2016 zijn de stedelijke of gemeentelijke brandweerdiensten hervormd tot (34) hulpverleningszones, verspreid over het hele land.

Lieven Carron: 'Ik denk niet dat er in Vlaanderen veel blanco attesten voor ziekenhuizen afgegeven worden. Beroepshalve was ik ruim 40 jaar verantwoordelijke brandveiligheid bij het OCMW te Antwerpen, waaronder 7 ziekenhuizen en 17 woonzorgcentra vallen. In al die jaren heb ik nooit een A-attest gezien van de burgemeester, want er is altijd wel iets dat beter kan inzake brandveiligheid.

Met een B-attest kan je een termijn vastkrijgen om de gedane opmerkingen te realiseren. De vraag voor afwijkingen bij de ziekenhuizen, bijvoorbeeld omwille van zeer hoge bijkomende kosten voor de inrichter, dienen naar Binnenlandse Zaken gericht te worden. De (federale) overheid voert weliswaar een gedoogbeleid, maar stelt zelf geen bijkomende middelen ter beschikking. Neem het eenvoudige voorbeeld van het advies om alle deuren

te vervangen door brandwerende of (steeds meer) rookdichte deuren: zullen de instellingen dan die kosten moeten verrekenen in de ligdagprijs voor hun patiënten?"

SERIEUZE ONDERLINGE VERSCHILLEN

Voor de andere onderdelen van de zorgsector is de situatie inzake brandveiligheid een stuk comfortabeler. Hier zijn de regionale overheden bevoegd. De Vlaamse regering past de reglementering alvast regelmatig aan. De laatste keer gebeurde dat in 2018 en voorlopig is er geen nieuwe aanpassing op til. De procedure is gelijklopend: de inrichter schrijft de burgemeester aan en die vraagt een verslag van zijn hulpverleningszone.

Lieven Carron: 'Deze zones werken autonoom. Dat heeft tot gevolg dat de verslagen in Vlaanderen niet overal even conform de Vlaamse wetgeving zijn. Nog een groter probleem is het significant verschil met Wallonië. Een ouderenvoorziening in Wallonië dient niet aan dezelfde voorwaarden te voldoen, daar gaat het er doorgaans ook veel soepeler aan toe.

Komt daarbij dat die 20 hulpverleningszones in Vlaanderen kleine bedrijven zijn. Ze betalen lonen uit, dus moeten ze ook middelen binnen krijgen. Sommige zones mogen een soort retributie vragen wanneer ze op bezoek komen, behalve als het moet van de burgemeester. En dat heb je nog de politiek: de burgemeester kan met het advies van de preventionist of van de commandant of kolonel van de hulpverleningszone doen wat hij wil. Zelfs indien er opmerkingen staan op het verslag, kan hij toch een A-attest tekenen. In dat geval dekt hij de inrichter van het rusthuis in; de commissie oordeelt alleen over de

Lieven Carron

afwijkingen in het verslag.

Intussen is voor vele zorginstellingen de maximale termijn van 8 jaar waarin ze de tijd kregen om aan de opmerkingen te verhelpen, voorbij. Vanaf dit jaar zijn er 18 en vanaf volgend jaar meer dan 100 instellingen die zullen moeten aantonen dat ze er effectief iets aan gedaan hebben.

Die problematiek is ook niet altijd evident.

De nooduitgangen bijv.: zeker in de zorgsector zit je met hulpbehoevende mensen die niet mogen weglopen. In een shoppingcentrum of een discotheek duw je op de paniekvergrendeling en je bent buiten. In een woonzorgcentrum kan dat niet. Daar moet je je branddetectie koppelen aan die nooduitgang. Je hebt meestal twee uitgangen in verschillende richtingen en daarom wordt er vaak met deelcompartimenten gewerkt. Soms worden er maatregelen opgelegd die de zorgorganisatie helemaal niet vraagt; er wordt niet altijd rekening gehouden met het feit dat sommige zorginstellingen het 'thuis' is van de vele bewoners die er permanent en voor langere tijd wonen. Prebes adviseert

dan ook afhankelijk van de omstandigheden dossier per dossier te bekijken."

Conclusie op Vlaams niveau? Lieven Carron: 'Dat is vrij goed geregeld in de zorgsector. Daar kan je mee weg, tenminste als de inrichter het goed meent en er niet de kantjes afrijdt. Het enige wat daarin zou kunnen verbeteren, maar waar de overheid nu geen impact op heeft, is dat de hulpverleningszones overal op dezelfde manier zouden moeten werken."

BELANGRIJKSTE WETGEVINGEN

Algemene veiligheidsnormen (federaal):

- Codex over het welzijn op het werk, voorheen Algemeen Reglement op de Arbeidsbescherming (ARAB): geldt voor de openbare instellingen en instellingen van openbaar nut, zowel wat betreft noodzakelijke voorzieningen (interventieplan, noodplan, enz.) als in het kader van de arbeidsovereenkomst
- Koninklijk Besluit van 7 juli 1994, gedeeltelijk aangepast bij Koninklijk Besluit van 7 december 2016, tot vaststelling van de basisnormen voor brandveiligheid van gebouwen

Specifieke veiligheidsnormen (federaal/regionaal):

- Koninklijk Besluit van 6 november 1979 m.b.t. normen inzake beveiliging tegen brand en paniek waaraan ziekenhuizen moeten voldoen
- Besluit Vlaamse Regering van 9 december 2011 m.b.t. brandveiligheid in ouderenvoorzieningen, lokale dienstencentra en centra voor herstellverblijf
- Uitvoeringsbesluit van 7 januari 2018 bij het overnamedecreet van 6 juli 2018, m.b.t. brandveiligheid psychiatrische verzorgingstehuizen.

Duurzame brandpreventie herleidt brandrisico tot een minimum

Brandpreventie is meer dan voldoen aan de wetgeving. Een geïntegreerde aanpak van uw brandveiligheid betekent een meerwaarde binnen uw zorginstelling. U beschermt uw zorgbehoevenden, hun bezoekers en uw medewerkers tegen de gevaren van brand en voorkomt lichamelijke en psychosociale letsels.

Worstelt u met het opstellen van de risicoanalyse brand of het brandpreventiedossier? Bent u zeker dat uw medewerkers gepast reageren in noodsituaties? Slaagt u erin om evacuatieoefeningen te organiseren? Zijn uw leden van de brandbestrijdingsdienst gemotiveerd?

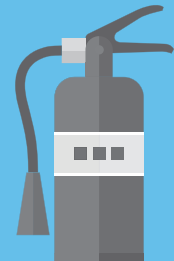
Wij als externe dienst voor preventie en bescherming op het werk kunnen u hierin ondersteunen.

Meer nog, wij kunnen er samen voor zorgen dat uw brandpreventie verankerd is in uw preventiebeleid met enkele concrete tips:

- *Weet u hoe brandveilig uw organisatie is? Breng zwakke en sterke punten in kaart.*
- *Integreer brandpreventie in uw (onthaal/aankoop) beleid en dynamisch risicobeheersingssysteem.*
- *Volg acties op in uw jaaractieplan en globaal preventieplan.*
- *Stel een meerjarentraject op voor uw brandopleidingen. Test de kennis van het intern noodplan.*

Dirk Wouters

Preventieadviseur arbeidsveiligheid
Groep IDEWE

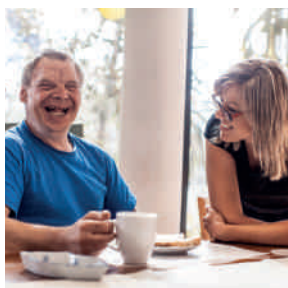

Een preventie- en welzijnsbeleid opstellen en uitvoeren hoeft u niet alleen te doen. Al meer dan 50 jaar kunt u voor onafhankelijke ondersteuning en advies op maat terecht bij onze 900 experts. Arbeidsgeneeskunde, veiligheid, arbeidshygiëne, psychosociale aspecten, ergonomie of milieu kennen geen geheimen voor hen. Dankzij onze 11 regionale kantoren bent u altijd zeker van een snelle, continue service en een uitstekende bereikbaarheid. Ook voor opleidingen over preventie en welzijn is Groep IDEWE uw partner bij uitstek met zowel opleidingen in een klassiek als innovatief format.

Contacteer ons voor meer informatie
via info@idewe.be of 016 39 04 11

www.idewe.be

Efficiënt evacueren met LynX®

Bij een brandalarm in een zorginstelling is reactiesnelheid cruciaal. Om accuraat actie te ondernemen is het belangrijk dat de juiste personen - op het aangewezen tijdstip - de correcte informatie krijgen. Het inzetten van **slimme technologie** ondersteunt zorgorganisaties daarin. Het levert hen immers tijdswinst op, die in vele situaties het verschil kan maken. Hoe werkt dit precies?

Een brandmeldcentrale detecteert via zijn rookmelders of drukknoppen een noodsituatie en geeft op een beperkt aantal plaatsen die info weer. Koppel je die brandmeldcentrale echter aan slimme technologie, dan kan er meer en breder info worden gecommuniceerd.

HOE MAXIMALISEER JE DE OUTPUT?

De informatie wordt zowel met verantwoordelijken in het gebouw als met betrokkenen buiten de site gedeeld. Er wordt een alarm met duidelijke instructies aangereikt op verschillende types toestellen en via verschillende kanalen: pushberichten, sms, gesproken bericht, e-mail...

De oplossing kan niet alleen het brandteam waarschuwen, maar ook ingezet worden in de bredere communicatie naar de rest van de zorgorganisatie, inclusief de residenten en patiënten.

De allernieuwste toepassing daarbij is communicatie via de ledverlichting in de kamers en gangen. Die je weg van een brandhaard naar de juiste nooduitgang stuurt. Diezelfde verlichting fungeert als noodverlichting en kan brandhaspels of nooduitgangen uitlichten.

Bovendien genereert het platform, dat de brandmeldcentrale aan de slimme technologie koppelt, de nodige rapporten die belangrijk zijn bij aankomst van de brandweereenheid.

HOE DIT PLATFORM HEET?

Het alarm- en communicatieplatform dat dit alles mogelijk maakt, is LynX® connect. De innovatieve ledverlichting voor slimme evacuatie heet dan weer LynX® lifeline. Beide zijn oplossingen van 25-8, deel van Telecom-IT Group. Het platform heeft een open en modulaire architectuur die gekoppeld kan worden aan nagenoeg alle technieken binnen zorgorganisaties.

Het grootste voordeel van dit systeem? Dat is de tijdswinst bij evacuatie. Dat bleek ook bij een uitgebreide brandoefening van het nieuwe Ziekenhuis Maas en Kempen in Maaseik. In samenwerking met Sabine Bayen, diensthoofd ICT, en de preventieadviseur, tekenden we een communicatie- en evacuatieplan uit.

Tijdens de brandoefening bleek dat de juiste communicatie naar alle betrokkenen veel sneller werd afgeleverd (tot 70% sneller dan bij voorgaande brandoefeningen). Zowel de preventieadviseur als het brandweerkorps waren onder de indruk van de resultaten.

OOK SNELLER EVACUEREN?

Mail dan vandaag nog naar info@25-8.eu of bel naar +32 (0)50 28 98 10. Ontdek LynX® connect en lifeline ook op www.lynxconnect.eu.

25⁸

PROUDLY INTEGRATED

make
happy
users

Je oude medische apparaten, gerecycleerd in een paar kliks

Zitten de kasten op je werk vol met oude medische apparaten? En weet je niet wat je ermee moet aanvangen? Smartloop, een onlineplatform van Recupel, brengt je in contact met erkende ophalers. Zo worden je oude toestellen gerecycleerd zoals de wet dat voorschrijft. Makkelijk en handig!

Op het werk recycleren we ook oude elektro!

[Smartloop.be](https://www.smartloop.be)

Geïntegreerde kijk op brandveiligheid

Al meer dan twintig jaar is ENGIE voorstander van een geïntegreerde, holistische kijk op brandveiligheid. In hun filosofie is het een onderdeel dat naadloos moet ingepast worden in de volledige risicobeheersing. Daarom zet het bedrijf sterk in op de samenhang tussen alle gebouwtechnieken. Het einddoel: één geïntegreerd systeem, dat rekening houdt met alle facetten van veiligheid en comfort.

VOLLEDIGE RISICOBEBEERSING

'Onze geïntegreerde aanpak laat toe om verschillende technieken beter te benutten en een betere interactie te bekomen', stelt Patrick Naze, verantwoordelijk voor het departement Security & Audiovisual. 'Denk bijvoorbeeld aan een situatie waarbij er een brandalarm afgaat. Dan moet de toegangscontrole aangestuurd worden om de deuren automatisch te sluiten of (vooral) te openen. Afhankelijk van het alarm kunnen we automatisch de ventilatie en de noodverlichting aansturen, en enkele camera's op de brandhaard of de plaats van het alarm laten richten. Dat laat toe om meteen de oorzaak van de brand en het type brand te verifiëren.'

ENGIE is al jarenlang één van de specialisten op vlak van geïntegreerde beveiliging in kritische infrastructuur in België. Denk bijvoorbeeld aan luchthavens, gevangenissen, logistieke gebouwen of het openbaar vervoer. Maar ook in de zorgsector is de onderneming verantwoordelijk voor de installatie van heel wat branddetectie en blussystemen. Denk bijvoorbeeld aan het AZ Sint Maarten waar ENGIE verantwoordelijk was voor de installatie van alle technieken.

NIEUWE BRANDCENTRALE

Recent lanceerde ENGIE ook een nieuwe versie van de Fideni MKV-brandcentrale. Die is intussen aan de vijfde generatie toe. 'De centrale verzekert continuïteit bij klanten. De vernieuwing laat toe om de centrale eenvoudig uit te breiden. Verschillende centrales kunnen aan elkaar gekoppeld worden waardoor ze ingezet kan worden voor grotere systemen, met 20.000 detectoren en meer. Voor dit soort toepassingen bestond er nog geen centrale op de markt.'

Patrick Naze: 'Een ander voordeel is dat de centrale op verschillende protocollen van branddetectoren kan functioneren, en zelfs een mix van verschillende protocollen ondersteunt. Een niet te verwaarlozen voordeel voor bestaande installaties, die uitgerust zijn met verschillende types detectoren.'

Fideni MKV5 is bovendien integreerbaar in het open gebouwbeheersysteem ICAROS+ van ENGIE. Dit systeem brengt alle gebouwtechnieken samen in één duidelijk en makkelijk te bedienen totaalplatform. Zo behoudt de klant op elk moment overzicht en controle over zijn gebouw. Bij een mogelijk incident kan de operator gepast reageren dankzij de operationele workflows, die hem stap voor stap begeleiden bij het afhandelen van een alarmprocedure. De automatische rapportering van incidenten helpt dan weer om de alarmafhandeling te evalueren en procedures te optimaliseren.

MEER INFO:

engie.be/healthcare
healthcare@engie.com

Samen
naar steeds slimmere
zorginstellingen

ENGIE

Ongediertebestrijding is een evenwichtsoefening

Ook een ziekenhuis ondervindt de vermindering van de biodiversiteit. Hierdoor moet UZ Leuven voor sommige soorten minder aan ongediertebestrijding doen wat niet wegneemt dat dit nog steeds een belangrijk aandachtspunt blijft. Toch zijn er dagelijks nog veel uitdagingen waar er evenwichten in moeten gevonden worden. Daar speelt ook de klimaatsverandering een rol in. We spraken met Herman Devriese (diensthoofd Preventie en Milieu) en Rudi Costermans (medewerker Preventie en Milieu) van UZ Leuven.

Ondanks de vermindering aan biodiversiteit (er zijn steeds minder insecten, vleurmuizen, ...) zijn er toch nog veranderingen merkbaar. Die worden deels veroorzaakt door de klimaatsverandering met zijn zachte winters. Door het zachtere weer overleven meer ratten, muizen en bepaalde insecten zoals bijvoorbeeld stinkwantsen. Door een betere bescherming overleven ook meer soorten zoals bepaalde roofvogels en steenmarters. 'Met de steenmarters hebben we een haat-liefde-verhouding', zegt Herman Devriese. 'Ze zijn een vloek en zegen tegelijkertijd. Ze kunnen problemen en bijhorende knaagschade veroorzaken aan wagens en isolatie van gebouwen en installaties, maar houden de populatie muizen wel mee onder controle. Het is altijd een moeilijke evenwichtsoefening: hoe houden we dergelijke dieren op voldoende afstand? Ook de torenvalk die op de campus Gasthuisberg broedt en rond de gebouwen jaagt, moet voldoende voedsel blijven krijgen en mag niet vergiftigd worden ten gevolge van door lokaas vergiftigde muizen. Daarnaast dragen we ook zorg voor onze slechtvalken in de stadscampus. Als je weet dat ze tijdens het broedseizoen nood hebben aan verschillende duiven om hun jongen te voeden, weet je dat deze vogels de ideale duivenbestrijders zijn die je ook qua nestfaciliteiten moet koesteren.' UZ Leuven bindt de strijd tegen ongedierte overigens ook niet alleen aan. Het is belangrijk om evoluties in de markt op te volgen en op de hoogte te blijven van nieuwe producten en technieken. Hiervoor werken zij samen met gespecialiseerde leveranciers en laten zij zich auditen door een externe ongediertebestrijder.

Rudi Costermans
(Medewerker Preventie en Milieu, UZ Leuven)
Herman Devriese
(Diensthoofd Preventie en Milieu, UZ Leuven)

VERGIF

Op de campussen wordt zo min mogelijk vergif gebruikt. 'We doen dat om te vermijden dat dit in contact zou komen met onze patiënten, werknemers of zich zou verspreiden in de natuur', zegt Herman Devriese. 'Als we een muis doden met gif dan vergiftigen we misschien ook de natuurlijke roofdieren die de muis opeten. En dat willen we niet. Daardoor ontstaat er wel enige ruimte tussen het vaststellen van nieuw ongedierte en de reactie. Voor het vaststellen van bijvoorbeeld muizen werken we met niet-giftig lokaas in lokdozen die gecontroleerd worden op vraatsporen. Gif wordt pas gebruikt indien de preventieve maatregelen en andere bestrijdingsmethoden niet voldoende zijn. Er wordt geopteerd voor de minst schadelijke stoffen en toedieningsvorm.'

MUIZEN

UZ Leuven vindt detectie en controle heel belangrijk. Een muis wurmt zich door openingen kleiner dan 1 cm² waardoor het belangrijk is om regelmatig te controleren op eventuele nieuwe gaten en nieuwe indringers. 'Op campus Gasthuisberg staan er honderden gesloten lokdozen om kruipend ongedierte te detecteren of ze te vangen op moeilijk bereikbare plaatsen', zegt Herman Devriese. 'We plaatsen de dozen uit het zicht en ze zijn beveiligd met een slot. Er worden ook soms vallen in geplaatst. In absolute noodgevallen kunnen we ook lijmplaten met lokstoffen plaatsen maar dit willen we zo veel als mogelijk vermijden voor muizen. Elk doosje wordt regelmatig afgegaan en gecontroleerd. De aanwezigheid van ongedierte kan hiermee worden opgevolgd. Zo krijgen we nog beter een zicht op de problemen. Alle gegevens worden geregistreerd in een beheerssysteem. Zo kan er nagegaan worden of er bijkomende stappen gezet moeten worden. Het is belangrijk om een vinger aan de pols te houden.'

INSECTEN

Elektrische vliegenvangers met lijmplaten worden geplaatst om vliegende insecten te onderscheppen in kritieke zones, zoals de keuken, de toegang naar het operatiekwartier, ... en bij weerkerende problemen. 'De insecten worden aangetrokken door het uv-licht en blijven vervolgens 'plakken' aan een 'lijmplaat'', zegt Herman Devriese. 'Het voordeel is dat we kunnen zien welke insecten er gevangen zijn en we onze strategieën hieraan aanpassen. De lamp is bovendien splintervrij. Dit systeem is veel beter dan de 'knetterbakken' van vroeger. Die lieten de insecten haast ontploffen. Dat betekent dat sommige van die beestjes vaak weggekatapulteerd werden, wat niet hygiënisch is.' Ook de klassieke vliegenmepper wordt bij kleinere problemen nog bovengehaald, alsook de stofzuiger. 'Een stofzuiger is een van de meest efficiënte en gezondste bestrijdingsmiddelen tegen kruipende insecten', zegt Devriese. 'Daarmee kan je grondig reinigen en daarna kan je de oorzaak van het probleem aanpakken. Verder moet de riolering in goede staat gehouden worden. Vul droogstaande sifons terug met water en sluit weinig gebruikte sifons af met een laagje plantaardige olie tegen uitdroging. Reinig afvoerleidingen met aangekoekt organisch materiaal geregeld. Voorzie afvoerputten van een deksel.'

VOGELS

Duiven laten zich ook weleens zien op de campussen

Elektrische vliegenvanger

van UZ Leuven. 'We plaatsen duivenwering waar het noodzakelijk is. We willen zo min mogelijk met pinnen werken omdat zij vaak zorgen voor gekwetste en verminkte vogels', zegt Devriese. 'We vangen hen liever met kooien als de hinder te groot is. Broedende duiven zijn wel een aandachtspunt. Naast de mestoverlast speelt nog een tweede belangrijk aspect: als de jongen uitvliegen, vallen de eventueel aanwezige bloedluizen en mijten die zich in het nest nestelden ook plots zonder voedsel. Ze gaan dan ook op zoek naar andere gastheren en dringen zo soms het ziekenhuis binnen. Vandaar dat we die nesten zo snel mogelijk proberen te verwijderen.'

PREVENTIE

Uiteraard kan het personeel ook veel doen om problemen te voorkomen. Er zijn hygiënische maatregelen, zoals de vuilniszakken geregeld afvoeren en goed afsluiten, geen voedsel onafgedekt laten staan, gemorste voedselresten en -spatten opruimen, geregeld onder en achter kasten schoonmaken en buiten gesloten vuilnisbakken plaatsen op plaatsen waar regelmatig vogels of andere dieren worden gespot. Schuilplaatsen voor ongedierte vermijden door orde en goede organisatie is ook belangrijk: geen rommel laten liggen is vanuit ziekenhuishygiënisch oogpunt zeer belangrijk. Inspecteer regelmatig opgeslagen goederen en voorraden. Vermijd een opslag zo veel mogelijk tegen een muur.' Werknemers kunnen nog zo hun best doen, soms ligt het ook aan andere omstandigheden. 'Een tijd geleden was er een zeldzame vaststelling van kakkerlakken in een door een patiënt meegebrachte radio die van binnen vol met kakkerlakken zat', zegt Rudi Costermans van UZ Leuven. 'Die hadden het warm als de radio speelde. Maar als die werd uitgezet, kropen ze er uiteindelijk uit waarna we verplicht waren om een grondige desinfectie door te voeren.' UZ Leuven vraagt aan de personeelsleden om ongedierte altijd meteen te melden via de helpdesk, als het kan vergezeld van een foto of een gevangen exemplaar. Dit laat toe om de dieren te determineren, na te gaan of we te maken hebben met een al dan niet schadelijk dier en te bepalen welke acties we moeten ondernemen.

Woonzorgcampus Groene Boog

Woonzorgcentrum en kinderdagverblijf in één

In januari 2020 opende Senior Living Group het nieuwe Groene Boog in Heverlee. De assistentiewoningen zijn verhuurd, het woonzorgcentrum onthaalt geleidelijk nieuwe bewoners. De Groene Boog is tegelijk een statusproject en een visitekaartje, maar geen unicum. Senior Living Group heeft 118 woonzorgsites in België met een duidelijke eigen signatuur. Daarmee is het de grootste Belgische woonzorggroep met een patrimonium van woonzorgcentra, assistentiewoningen die bovendien ook actief is in thuiszorg.

Senior Living Group maakt deel uit van de internationale beursgenoteerde groep Korian, met internationaal meer dan 52.000 werknemers en 300.000 patiënten en bewoners. 'We proberen ook de grootste te zijn op het vlak van zorg en kwaliteit', zegt TCO Sigrid Knops. 'Daartoe zetten we in onze woonzorgcentra 8000 medewerkers in, naast onze 1500 thuiszorgmedewerkers (via OTV Home Care).'

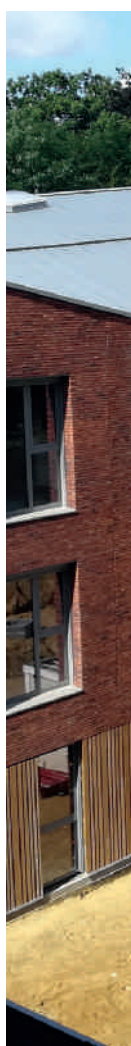
INTERGENERATIONEEL BOUWPROJECT

Voor woonzorgcampus Groene Boog in Heverlee werd een mooie locatie gevonden aan de beschermde omgeving van de Kardinaal Mercierlaan en met uitzicht over het groene Hertogelijk Arenbergpark. Groen, rustig en statig, maar het bouwconcept mikt vooral op de verbinding tussen verschillende generaties. 'Het is bij uitstek een intergenerationeel project', zegt Sigrid Knops. 'Er zijn studenten, er is nog steeds een schooltje vlak naast de woonzorgcampus. Heel bijzonder is het kinderdagverblijf op de site, in hetzelfde gebouw dus, met gedeelde parking én lift. Dat concept bestaat ook op een andere site van Senior Living Group, maar daar zijn het twee aparte gebouwen. De gemeente Heverlee heeft een studie bureau aangesteld in het kader van een nieuw structuurplan dat de samenhang en samenwerking van de omgeving moet verbeteren en ook om een academie, een bibliotheek en een cultuurvereniging te integreren op de site.

Het wordt een heel interessante cluster. Dat past in onze visie, we willen geen eilandje van oude mensen zijn, wel een woonplek waar sociaal en maatschappelijk heel wat beweegt. Die verwevenheid met de buurt proberen we te realiseren door een mooi en aantrekkelijk Grand Café, een bistro-brasserie waar bewoners, buurtbewoners en bezoekers welkom zijn. Op die manier wordt Groene Boog veel meer dan plek voor ouderenzorg.'

WINNEND BOUWTEAM

De site is onderverdeeld in 10 assistentiewoningen en 77 kamers. 'Meer assistentiewoningen waren voor de gemeente niet mogelijk, dus we hebben onze plannen die al in uitvoering waren stevig moeten bijsturen.' Het bouwproces van de Groene Boog verliep verder zonder bijzondere escalaties, maar welke criteria lagen er aan de basis? 'Woonzorgcampus Groene Boog werd voor Senior Living Group ontwikkeld door Curon, het vroegere Probis B&O, dat voordien ook Foyer de Lork in Geel uitbaatte. Curon organiseerde als bouwheer onder begeleiding van Senior Living Group de aanbesteding. Senior Living Group nam het toenmalige Probis B&O in 2016 over, toen Groene Boog één van de projecten was die bij hen in de steigers stonden. Als privéonderneming zijn we niet gebonden aan de wet op overheidsopdrachten. Prijs was niet het enige criterium op basis waarvan we onze keuze gemaakt hebben. We werken meestal met een

Sigrid Knops, TCO

algemene aanneming voor een optimale tijdscontrole. De architecten werden Eon architectenbureau, de aannemer werd Haex Bouwonderneming. Met de aannemer hadden we al verschillende keren gewerkt, in 2018 werden we zelfs samen verkozen als beste bouwteam. De huidige combinatie Curon - Haex werkt dus heel goed voor ons, al zijn er nog aannemers met wie we graag werken en we niemand uitsluiten."

SIGNATUUR BEWIJST NUT

Is Groene Boog het resultaat van een co-creatief proces met aannemers, studie bureau en personeel? 'We zijn eigenlijk al een fase verder, want die input is al verwerkt in onze signatuur. De Senior Living Group signatuur is bij elke nieuwbouw of verbouwing het draaiboek waarmee we de kwaliteitseisen waarborgen, in samenwerking met de plaatselijke directie. De stempel die we met de signatuur drukken is sterk vastgoed- en interieurgericht, maar maakt integraal deel uit van onze visie op 'Kwaliteit van Leven'. Het is een draaiboek, een catalogus, waarin alle aandachtspunten en normvereisten gebundeld zijn. Om het samen te stellen, hebben we ook onze bewoners geconsulteerd. We hebben een styliste in dienst die wekenlang bij onze bewoners input verzamelde over wat zij belangrijk vinden aan hun woonomgeving. De input hebben we gebundeld in onze SLG-signatuur. Die biedt de concepten voor onze greenfields sinds 2018 een heldere leidraad. In september 2018 was Frederickxhof in Lummen de eerste woonzorgcampus met onze signatuur, gevolgd door Ter Rooierheide in Diepenbeek dat in 2019 opende. Na Berkenhof in Heers is er nu Groene Boog, waarvoor we ons gebaseerd hebben op de ervaringen van de vorige drie."

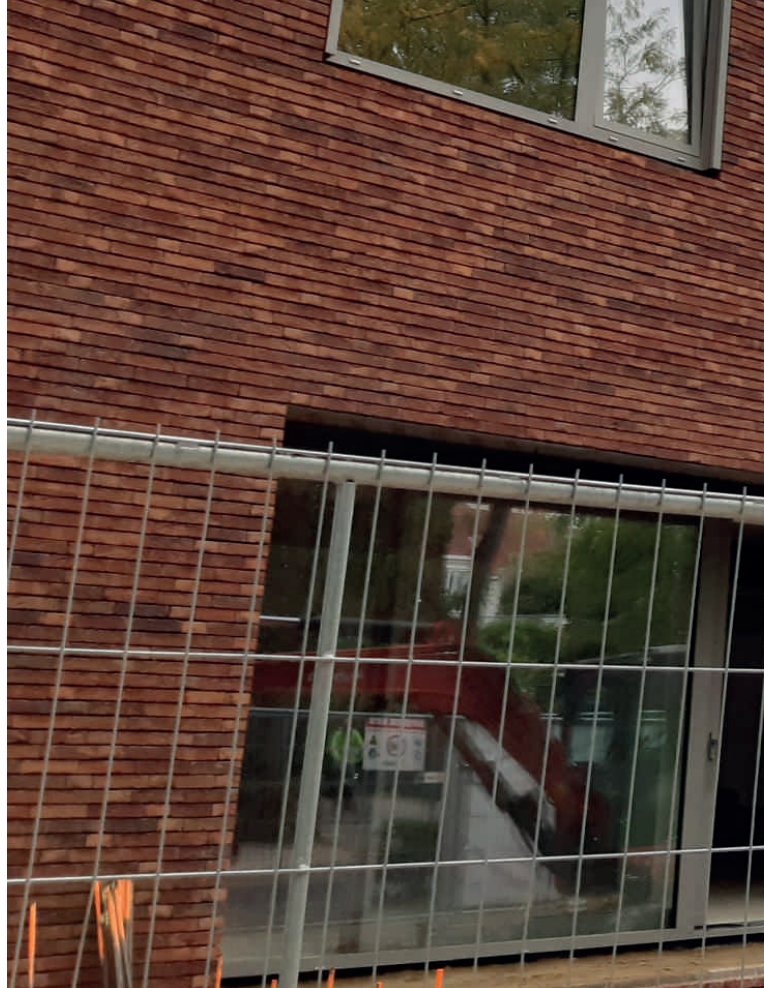
ELKE WOONZORGCAMPUS EIGEN POSITIONERING

De Senior Living Group signatuur komt vooral tot uiting in de gemeenschappelijke ruimten zoals inkomhal, grand café, personeelslokalen, tuin, bewegwijzering... De kamers van de bewoners worden op het vlak van kleurgebruik en materialen zo neutraal mogelijk uitgevoerd, in zachte tinten en aardetinten omdat we willen dat onze bewoners hun eigen huisraad kunnen meebrengen. Een felgroene kamerwand zou daar dan meestal niet bij passen.

In een ziekenhuis of zelfs in een hotel verblijf je maar tijdelijk, bij ons gaat het over een verblijf van maanden tot jaren. Vroeger lieten we materiaal- en kleurkeuze van gemeenschappelijke ruimtes over aan de directie, maar iedereen heeft zijn smaak. Dat is geen objectief en commercieel criterium, het Senior Living Group signatuurconcept wél. De signatuur is ook toepasbaar op remodelings of kleinere ingrepen: een gang waar we alle kamers gaan vernieuwen, de rebranding van een verblijfsruimte. Een belangrijk onderscheid ten opzichte van onze concullega's is dat onze signatuur custom made is en rekening houdt met de lokale specificiteit van het gebouw. Geen eenheidsworst dus. Binnen vastgelegde norm is er variatie en creativiteit mogelijk. De identiteit en onafhankelijkheid van onze directies is een belangrijk speerpunt voor Senior Living Group. Door onze schaal kunnen we ook voor verschillende types bewoners telkens een woonzorgcampus met onze signatuur voorstellen. Zo positioneren en diversifiëren we onszelf binnen onze eigen groep."

TOTAALBELEVING DOOR MATERIAALKEUZE

Waren er verder specifieke eisen op het vlak van kwaliteit, materialen en technieken? 'We vragen geen pionierswerk, we willen vooral kwaliteit, duurzaamheid en onderhoudsvriendelijkheid', benadrukt de TCO. 'Vooral muren zijn bij ons een belangrijk aandachtspunt. Sinds een paar jaar zijn we tevreden over een neutrale PVC-muurbekleding die we optrekken tot boven de handgreep. Vlot afwasbaar en schadebestendig. Een alternatief zijn de dikke stootwanden die je in ziekenhuizen ziet, maar die look willen we vermijden. We streven naar een huis- en een thuisgevoel. Op sommige van onze sites ligt er tapijt in de gangen, voor een nog heel andere sfeer van beleving. In Groene Boog hebben we gekozen voor keramische tegels. Zo glad mogelijk met een zo klein mogelijke voeg tegen geluidsoverlast. Ook geurbeleving vinden we heel belangrijk. We kiezen ook bepaalde behangpapieren en afwerkingsmaterialen met verschillende texturen zodat eraan gevoeld kan worden. Ook het auditieve en de akoestiek is een aandachtspunt.

We vermijden daarbij standaardoplossingen. Voor nieuwe technologieën zoals het oproepsysteem speelt het prijskaartje ook een rol. Monitoring of tracking hebben we in sommige sites in de vorm van dwaaldetectie met een armband of een medaillon binnen de site. Dat voorzien we zeker niet standaard binnen al onze voorzieningen."

STANDAARD EPC EN MONITORING

Bestaande projecten rust Senior Living Group uit met een energieperformancecontract (EPC). 'Het principe is een derde partij die investeert in onze gebouwen en installaties, die we dan afbetalen op 10 jaar", zegt Sigrid Knops. 'Wattson en Honeywell betalen we met de winst op de energiekostenbesparing. Via Wattson zagen we bijvoorbeeld in dat we in onze woonzorgcampussen gesplitste circuits moeten voorzien voor verwarming en sanitair warm water, waar een permanente vraag naar is. We werken ook met nanoGrid voor een monitoringcontract. nanoGrid is gespecialiseerd in de ontwikkeling van de nieuwste technologieën voor monitoring- en sturing van technieken voor gebouwen en gebouwencomplexen. Ze plaatsen sensoren en we krijgen een alarm als we buiten een bepaalde baseline zitten. Ze plaatsen een 30-tal sensoren per kring (op gas, water, elektriciteit, nvdr). We doen dat om het comfort van onze residenten te waarborgen en te vergroten door defecten vroegtijdig te detecteren en te herstellen en regelingen te optimaliseren."

MP 75 Diamant

Superhard spuitgips

HOGHE HARDHEID

EFFEN OPPELVAK

Met MP 75 Diamant biedt Knauf een variant op zijn spuitgips, maar met een nog grotere stootbestendigheid. De Knauf MP 75 Diamant is een éénlagige muurpleister op gipsbasis voor oppervlakken waar een verhoogde weerstand, hardheid of druksterkte vereist is. Knauf MP 75 Diamant levert perfect weerwerk in druk bezochte ruimten zoals scholen, ziekenhuizen, schouwburgen, bioscoopzalen, winkelruimtes en trapzalen. Voor meer informatie over onze bouwtechnieken in zorggebouwen, consulteer onze Voorschrijfgids.

knauf.be/nl/news/zorgbrochure

Knauf
Rue du Parc Industriel 1
B-4480 Engis
info@knauf.be
www.knauf.be

© OSAR Architecten

“We focussen sterk op huiselijkheid”

Ruyskensveld is een cluster van vijf zorginstellingen in Zuid-Oost-Vlaanderen die hulp en ondersteuning bieden aan kinderen, jongeren en gezinnen. Er is ambulante en residentiële opvang mogelijk.

Wim De Wulf is verantwoordelijk voor facilitaire diensten, infrastructuur, aankopen en preventie, dit voor alle campussen. ‘De fusie kwam twee jaar geleden tot stand. Ik werk ruim 14 jaar voor Ruyskensveld. Naar aanleiding van de fusie kreeg ik de vraag om me toe te leggen op het facilitaire luik. Op dat moment was ik personeelsverantwoordelijke op de campus in Erembodegem. Mijn huidige taak omhelst bijvoorbeeld het opvolgen van contracten over grote aankopen, zoals energie en keuringen. Op vier locaties moeten we de infrastructuur bouwen of verbouwen. Het is een meerjarenproject.” Het gaat dus om een heel breed takenpakket. In Ruyskensveld zijn er 7 klusjesmannen. Voor gespecialiseerde opdrachten zoals verwarming en elektriciteit wordt samengewerkt met onderaannemers.

JEUGDDORP

Net als in ouderenzorg wordt ook in de jeugdzorg steeds meer aandacht besteed aan een huiselijke sfeer.

‘In Erembodegem komt er een nieuwbouw. Het grootste deel van de werking is er residentieel, voorts zijn er nog enkele projecten zoals thuisbegeleiding. De nieuwbouw hebben we opgevat als een jeugdorp. Het gaat om aparte huizen met een familiale sfeer en eigen tuinen. Ook is er een boomgaard en zijn er dieren. De huizen zijn weliswaar op de bovenverdieping met elkaar verbonden, wat handig is voor het organiseren van de nachtdienst of het elkaar ondersteunen bij voorvallen van agressie. Maar beneden is alles gescheiden. Er is in de huizen plaats voor telkens tien jongeren. We willen vermijden dat ze het gevoel hebben in een instelling terecht te komen. Een deel van hen wordt geplaatst en verblijft hier vijf tot tien jaar. Het is dus belangrijk dat ze hier een thuis hebben.” Dat betekent bijvoorbeeld dat er een ruimte is om vriendjes uit te nodigen of om feestjes te organiseren. Ook is er de mogelijkheid om zich even terug te trekken in het huis of in de tuin. ‘Het feit dat kinderen even apart kunnen gaan zitten als ze daar nood aan hebben, zorgt voor minder

Wim De Wulf

*Verantwoordelijke Facilitaire
Diensten, Infrastructuur,
Ruyskensveld*

agressie. Hoe ze leven, heeft een grote impact op hoe ze zich voelen.”

NIEUW CONCEPT

‘Er zijn tekorten in de jeugdsector, dus kinderen worden pas geplaatst als het niet anders kan. De infrastructuur van de residentiële opvang moet voorbereid zijn op steeds meer extreme situaties. We zorgen er ook voor dat ouders kunnen samenzijn met hun kind zonder dat ze de leefgroep moeten passeren. Osar Architects heeft echt wel met ons meegedacht. Nog belangrijk is bijvoorbeeld het gebruik van akoestische materialen en de oriëntatie van de leefruimte naar de tuin. We kijken er naar uit om in juni 2020 te kunnen verhuizen. Dan is de eerste fase achter de rug. In een volgend stadium zullen we de oude panden afbreken om daarna de tuinen af te werken.” Het idee van dit vernieuwd woonconcept komt van Wim De Wulf. Hij volgde een opleiding als orthopedagoog en werkte als opvoeder en hoofdopvoeder. ‘Ik werk intussen 28 jaar in de jeugdzorg. Dat heeft als grote voordeel dat ik de dagelijkse praktijk goed ken en weet wat de noden zijn.” Ik heb, in de loop der jaren, de mogelijkheid gekregen van mijn werkgever me te kunnen bijscholen”.

ECOLOGISCH

De infrastructuurwerken worden voor ongeveer 60% gefinancierd door VIPA. ‘Omdat we in Erembodegem op een grote site bouwen, zijn er ook veel omgevingswerken waardoor de kostprijs oploopt. Je kan goedkoper bouwen dan wat wij nu doen, maar we willen echt wel onze eigen accenten leggen. Daarop willen we niet inboeten, ook al vraagt het extra investeringen.” Voor Wim De Wulf zijn er verschillende uitdagingen. Hoe zorg je voor een goede

omgeving voor kinderen en medewerkers? Hoe pak je het ecologisch aan? We halen goede scores. Wel moeten we nog met gas stoken, wat jammer is. Op termijn, als we er de financiële middelen voor hebben, willen we omschakelen naar captatienetten, geothermische warmte. We zorgen ervoor dat alle leidingen er al liggen zodat we onmiddellijk kunnen omschakelen. Op de parking liggen al leidingen voor elektrische laadpalen en in de huizen is alles voorzien voor extra zonnepanelen. We hopen dus op subsidies om nog meer in te zetten op duurzaamheid.”

OVERLEG

Ruyskensveld is aangesloten bij vzw Tabor, een ondersteunende koepel voor 67 autonome, sociale organisaties. ‘Uit dat netwerk haal ik veel informatie. Maandelijks komen we samen, het is echt wel een meerwaarde voor mij. We kunnen verschillende aspecten aanbrengen om expertise uit te wisselen. Het is ook heel interessant om langs te gaan bij andere nieuwbouwprojecten. Tabor gaf me de tip om lid te worden van ZORG.tech, wat ik recent ook deed. Ook dat is een netwerk om kennis te delen. Jeugdzorg vormt eerder een klein segment in de hele zorgsector, we moeten rekening houden met heel eigen aspecten die in andere sectoren minder een rol spelen. Bijvoorbeeld de deuren van de kamers zijn een aandachtspunt. Kinderen die boos zijn, gaan soms nogal tekeer met de deuren. Een heel degelijke verankering en bepleistering is cruciaal, daar moet ik bij aannemers soms echt wel op hameren. Dat we elk onze eigenheid hebben, maakt de onderlinge interactie in netwerken heel boeiend.”

“Elke dag is anders en dat maakt het leuk”

Gelegen in het hart van Brussel en verankerd in het hart van de Brusselaars, is de Kliniek Sint-Jan een kliniek op mensenmaat die haar patiënten in het middelpunt van de aandacht plaatst. Naast haar lange traditie in de ziekenhuiswereld kan zij steunen op de bekwaamheid en ervaring van meer dan 1400 zorgprofessionals en bijna 300 hooggespecialiseerde artsen.

De Kliniek Sint-Jan is een plaatselijk ziekenhuis dat openstaat voor iedereen en aan elke patiënt gepersonaliseerde kwaliteitszorg aanbiedt, met eerbied voor de culturele, filosofische en godsdienstige diversiteit. Door haar lokalisatie in het centrum van Brussel wil ze tevens een betrouwbare en onmisbare partner in het leven van de hoofdstad zijn.

In deze kliniek stond Evy Snauwaert enkele jaren aan het hoofd van de technische dienst. Ze combineerde dat met de verantwoordelijkheid voor de biotechnische dienst. Het takenpakket breidde uit en de functies werden sinds begin dit jaar terug opgesplitst.

Evy Snauwaert ging in 2000 aan de slag in Kliniek Sint-Jan te Brussel. ‘Na mijn studies startte ik er als biotechnicus, later werd ik verantwoordelijke van de dienst. Toen mijn collega van de technische dienst een zwaar ongeval had, nam ik de operationele verantwoordelijkheid van de technische dienst erbij. In een eerste fase hield ik me bezig met de dagelijkse planning, de verdeling van de technische aanvragen, de opvolging van contracten, het inplannen van de onderhouden, ... In een tweede fase kwamen er ook meerdere kleine projecten bij, zoals de renovatie van lokalen, nieuwe bekabelingen, aanpassingen aan het sanitair, ... Het takenpakket werd plots heel omvangrijk en ondanks de inzet van de teams, was het tijd om de organisatie ervan te herzien. De functies van diensthoofd werden weer opgesplitst en sinds 1 januari 2020 hou ik mij voornamelijk weer bezig met de organisatie van de dienst biotechniek. Naast die verantwoordelijkheid, ben ik ook coördinator voor de accreditatie van het logistiek departement en projectmanager voor het uitwerken van ons nieuw Facility platform Ultimo.

DE BIOTECHNISCHE DIENST

De biotechnische dienst staat in voor het herstel en onderhoud van medische apparatuur. ‘Hygiëne en precisie is heel cruciaal in onze werkomgeving. We hebben een werkatelier bij het operatiekwartier en bij de dienst dialyse. Alle biotechnici krijgen een specifieke opleiding. Het onderhoud en herstellingen van het medisch materiaal voeren we deels zelf uit of volgen dit op indien een externe firma dit uitvoert. Ons eigen team bestaat uit zeven medewerkers, inclusief mezelf. We werken in een uurrooster van 7u tot 17u. Wachtdiensten hebben we niet, we worden slechts zelden opgeroepen. Soms krijg ik wel een telefoontje van de technische dienst van wacht met de vraag om in te springen wanneer iets niet goed lukt of buiten hun competentie valt.’ Evy Snauwaert ligt mee aan de basis van het tot stand komen van de dienst. ‘Toen ik begon te werken in het ziekenhuis waren er 2 biotechniekers die elk ook halftijds perfusionist waren. Ik werd aangeworven om op het operatiekwartier en op de afdeling dialysete werken. Samen met mijn toenmalige baas en nadien nog een 2e collega maakten we een volledige inventaris op. We kregen meer taken en meer toestellen waarvoor we verantwoordelijk werden. Door de mogelijkheden die we kregen om externe vormingen te volgen, kon de dienst biotechniek stap voor stap groeien.’ Ik ben trots op onze dienst, het is een stabiel team die ik volledig kan vertrouwen. Sinds kort is er een overeenkomst tussen de dokters en de kliniek. Voor ons

Evy Snauwaert, Hoofd Biotechnische dienst, Kliniek Sint-Jan

houdt dit in dat alle toestellen die voordien aangekocht werden door de dokters nu ook volledig beheerd worden door onze dienst. Dit geeft natuurlijk een extra portie werk, maar het is een uitdaging die we zeker met volle moed aangaan.

FIJNE JOB

Kliniek Sint-Jan is haar eerste werkgever, en Evy Snauwaert komt er elke dag met plezier werken. De job geeft soms wel stress, maar het blijft leuk. Als ik kijk naar de weg die ik tot nu toe heb mogen bewandelen, ben ik blij met alle opportuniteiten die ik gekregen heb. 'Ik krijg geregeld de vraag of het wel lukt als vrouw in een technische omgeving. Eigenlijk sta ik daar nooit bij stil. Al sinds mijn 14de koos ik voor een technische richting en altijd was ik één van de weinige meisjes in de klas. Ook op de werkvloer of bij het volgen van opleidingen, is dat zo. Maar ik voelde me nooit anders, het leverde nooit problemen op. Wie met mij samenwerkt, weet wat ze van mij kunnen verwachten. Mensen die me niet kennen en me aan de telefoon willen spreken, vragen soms wel eens naar meneer Snauwaert, maar reageren positief als ik hen vertel dat ik een vrouw ben. Tot mijn grote vreugde stel ik wel vast dat meer en meer vrouwen de weg vinden binnen biotechniek.'

ZIEKENHUISOMGEVING

Een zorginstelling is geen bedrijf waar iets geproduceerd wordt. Het zorgt voor een extra dimensie. 'We kennen heel veel toestellen, wat boeiend is. We zijn van heel veel op de hoogte en kunnen voor details indien nodig terugvallen op de leverancier zelf. Er is ook de mogelijkheid om in contact te komen met patiënten. Op de afdeling dialyse zien we vaak dezelfde patiënten terug en dat scheidt

enigszins een band. Als je in een kamer een herstelling uitvoert, dan praten we intussen over gewone zaken of over onze job. Voor patiënten is het fijn dat het even niet over het medische gaat. Op die manier is elke dag anders en dat ligt me wel.'

TWEETALIG

Kliniek Sint-Jan, gelegen in hartje Brussel, is een multicultureel en meertalig ziekenhuis. Zelf komt Evy Snauwaert uit West-Vlaanderen. Ze sprak wel Frans, maar het was nodig dat bij te spijkeren. Ze volgde vier jaar avondonderwijs Frans. Nu switcht ze vlot van de ene taal naar de andere, sommige technische termen kent ze zelfs beter in het Frans. Haar team biotechniek is volledig Franstalig. Wel hebben ze een basiskennis Nederlands die volstaat om te converseren. 'Ik stimuleer hen om de taal beter onder de knie te krijgen. Zo vergaderen we soms in het Nederlands. Ik geef hen ook de kans om bijkomende opleidingen te volgen.'

INFORMATIE DELEN

Evy Snauwaert werd onlangs terug lid van ZORG.tech. Toen ze in de kliniek begon, fungeerde zij als back-up van haar n+1 die zelf lid was. 'Het magazine is heel interessant. Ik woonde ook al enkele vergaderingen en congressen bij. Omdat ik dialyse-technicus was, werd ik ook lid van DTV, de Dialyse Technici Vereniging en van VVZ, de Vlaamse Vereniging van Ziekenhuisinstrumentatietechnici. Door de verantwoordelijkheid op te nemen voor 2 departementen had ik nauwelijks nog tijd om de werking van Zorg.tech nauw op te volgen. Nu zal dat wellicht weer wel kunnen. Ik vind het immers belangrijk om je voortdurend bij te scholen en ervaringen met anderen te delen.'

“Met mijn voet zette ik de hoofdschakelaar uit”

Frans Van Meel heeft een rijk gevulde loopbaan achter de rug. Hij maakte bijzondere situaties mee, zoals een team waarvan sommigen met psychische problemen kampten. Dan komt het aan op empathie. Ook steeds rationeel nadenken, bleek nodig.

Frans Van Meel (66) startte zijn professionele loopbaan in een bedrijf waar röntgenapparaten werden gemaakt, maar er kwam een faillissement. ‘Ik had me via avondonderwijs bijgeschoold en kon in 1982 aan de slag in het Universitair Ziekenhuis Antwerpen. Daar heb ik 17 jaar gewerkt. Eerst was dat als technisch operator. Nieuwe plannen werden toen nog op papier getekend. De computers deden hun intrede; het kwam erop aan alle plannen te digitaliseren. Een architect werkte er als gewetensbezwaarde en was gestart met deze klus, ik volgde het verder op. Al snel werd ik projectleider en kon ik doorgroeien tot technisch verantwoordelijke onder leiding van de technisch directeur. Toen hij met pensioen ging, was er een reorganisatie en moest ik afvloeien. In 2000 ging ik werken in een tehuis voor volwassen mensen met een mentale beperking in Kampenhout. ‘Ons Tehuis Brabant’ heeft 90 bedden voor residentiële opvang en zowat 50 externen voor dagbesteding. Eigenlijk kan je wel stellen dat ik mijn hele loopbaan in de zorgsector actief was.”

KLEINSCHALIG

De organisatie in Kampenhout is kleinschaliger dan UZA, de technieken waren er niet opgesplitst over verschillende diensten. Het takenpakket van Frans Van Meel is daardoor gevarieerder: elektriciteit, keukenhygiëne, schoonmaak en milieu kwamen erbij. De taak van intern preventieadviseur is een belangrijke opdracht waar de technische dienst steeds mee te maken heeft.

Frans Van Meel werkte samen met laaggeschoolden en had dan ook een coachende rol. Zij hebben meer begeleiding nodig op de werkvloer. ‘In het team kampten er enkelen met psychische problemen. Op korte tijd waren er vier pogingen tot zelfmoord. De oorzaken waren niet gerelateerd aan het werk, wel aan persoonlijke situaties. Een externe psychologe werd ingeschakeld. Tijdens de gesprekken met de psychologe kwam ik te weten dat ik meer informatie kreeg van mijn personeel. Ze hadden me verteld wat er scheelde. Dit wijst op de vertrouwensband die er was. Dit sterkte me om samen met de tips van de psychologe verder te doen. Jammer genoeg was er enkele jaren later een vijfde zelfmoordpoging die wel slecht afliep. Toen heb ik de directie op de hoogte gebracht, gans het team geïnformeerd en met hen gepraat. Er is door de verantwoordelijke van opvoedkundigen een procedure uitgewerkt over hoe je dergelijke situaties moet aanpakken. Ik kende de procedure niet, maar achteraf bleek dat ik het wel op die manier had aangepakt. Zoiets heeft met een goed aanvoelingsvermogen te maken, denk ik.”

HOOGTEPUNTEN

‘Als ik terugkijk op mijn loopbaan, dan zie ik enkele grote uitdagingen. In UZA was dat het digitaliseren van de plannen en het opvolgen van de bouw van het kinderdagverblijf. In Kampenhout werd ik met veel meer verschillende technieken geconfronteerd. Ik was de

Frans Van Meel

rechterhand van de algemene directeur. Ook daar kon ik een nieuwbouwproject opvolgen. Ik had kennisgemaakt met de wereld van opvoedkundigen. Zij leggen bij het opmaken van de plannen toch wel andere accenten dan wie technisch geschoold is. Opvoeders hechten bijvoorbeeld meer belang aan kleuren en aan specifieke materialen omdat ze die mooi vinden, terwijl iemand met een technische achtergrond de hygiëne en het onderhoudsgemak als prioriteit naar voren zal schuiven. Er moesten dus compromissen gezocht worden.”

BLIKSEMINSLAG

Techniek staat niet stil, dus het was nodig om mee te evolueren. ‘Als lid van ZORG.tech woonde ik geregeld studiedagen bij. In de jaren 1980 was het een vrij bescheiden organisatie. Er sloten zich meer en meer instellingen aan die kleiner zijn dan de universitaire instellingen. Hierdoor groeide ZORG.tech uit tot een zeer gekende organisatie. De vereniging was een grote hulp om vertrouwd te blijven met de nieuwe ontwikkelingen. Hiervoor waren de studiedagen die in samenwerking met ZORG.tech georganiseerd werden zeer geschikt. De bijeenkomsten gaven ons de mogelijkheid om collega’s ontmoeten en te overleggen over bijzondere situaties. De studiedag over bliksemingslagen was zeer leerrijk. De bliksem hoeft bijvoorbeeld niet op een gebouw te vallen, maar kan terechtkomen op grond in de buurt en via de aarding van het gebouw toestellen beschadigen. Ons Tehuis Brabant is gevestigd op één van de voor bliksem

gevoelige zones. Meestal was de brandcentrale na een hevig onweer defect. Na enkele gerichte aanpassingen, die onder mijn leiding uitgevoerd werden, was de installatie stabiel en waren er minder problemen bij een onweer.”

RUSTIG NADENKEN

Frans Van Meel had permanentie toen er door een onweer opnieuw schade was. ‘Een laagspanningsbord had vuur gevat. Na het afschakelen konden de 10 bewoners rustig verder slapen. Ze hadden weliswaar geen licht en voor koffie moesten zij in een aanpalende woning de thermos vullen. Het was zomer dus verwarming was niet nodig. De volgende ochtend kreeg ik het bericht dat er een stopcontact niet werkte in het hoofdgebouw. Toen ontdekte ik dat ook dat spanningsbord veel schade had opgelopen. Het was een geluk dat het gebouw niet was begonnen te branden. Panikerende deed ik nooit, ik bleef altijd kalm. In dergelijke situaties moet je helder blijven nadenken. Hoe moet ik ervoor zorgen dat alles terug veilig is? Ik vond het te riskant om met mijn blote hand de hoofdschakelaar uit te zetten, dus deed ik het met mijn voet. Schoenen zijn isolerend, dat leek me veiliger. Daarna kon ik systematisch alle problemen in kaart brengen en de directeur op de hoogte brengen. Tijd om bij de pakken te blijven zitten, hadden we niet, want de centrale keuken had geen stroom en dat moest snel in orde komen. Na het demonteren van de defecte delen kon de centrale keuken terug normaal werken, tot tevredenheid van iedereen.”

Studieavond ZORG.tech in het distributiemagazijn van de toekomst

Van Marcke is een belangrijke leverancier van sanitair en verwarmings-/koelingsoplossingen voor – onder meer – zorginstellingen. Het gloednieuwe 17 hectare grote Europees Distributiecentrum (EDC) in Aalbeke was begin december de locatie van de laatste ZORG.tech studieavond van het decennium. Het EDC is CO₂-neutraal dankzij een volledig zelfvoorzienend hernieuwbaar energiesysteem. ZORG.tech sprekers waren Erik Van De Wauwer (UZ Leuven), Ludo Vereecken (UZ Gent) en Ann Vanduycke (Mintus) die innovatieve projecten voorstelden op het vlak van zorgarchitectuur, wayfinding en data-based gebouwenbeheer.

Het nieuwe Europese distributiecentrum EDC is hét nieuwe visitekaartje van Van Marcke: een volledig CO₂-neutraal en wateronafhankelijk gebouw, met logistieke diensten die zorgen voor minder verpakingsafval en een beperking van de vrachtwagenkilometers. Met een batterij aan hernieuwbare energietechnieken streeft het EDC resoluut naar een BREEAM-certificaat. Technical Manager Tom Prinzie gaf de delegatie van ZORG.tech een uitgebreide rondleiding. 'Het oorspronkelijke budget van 750.000 euro voor de technieken (elektriciteit, sanitair, HVAC) werd uiteindelijk 15 miljoen", zegt Tom Prinzie. 'De belangrijkste investering is geothermische verwarming en koeling via het BEO-veld, het grootste van de Benelux, met 512 boringen van 66 meter diep en 31 km buizen voor warmte en koeling. De boringen zijn verdeeld over de parking en langsheen de E17 met collectorputten van 22 à 24 boringen. De collectoren zijn in een gesloten bron systeem aangesloten volgens Tichelmann. De glycol wordt rondgepompt door drie pompen in parallel goed voor 115 m³/h."

VIJF WARMTEPOMPEN

Het EDC telt drie verbruikerszones: outbound, inbound en stockage. In de kelder staan drie water-water warmtepompen (De Dietrich), een plaatwarmtewisselaar van 170 KW voor de free cooling en in de outbound en inboundzones staan telkens nog een warmtepomp en

een plaatwarmtewisselaar. 'Per zone en niet centraal koelen en verwarmen levert minder warmteverlies op, maar de installatie met 5 warmtepompen is in zijn geheel wel duurder, zegt Prinzie. 'Centralisatie was achteraf gezien verkieslijk geweest. Totale flexibiliteit bleek onbetaalbaar." De ventilatie in het gebouw wordt voorzien door de warmtepompen. 'Er wordt 45 m² per persoon geventileerd, ver boven de norm van 22 m², zegt Prinzie. 'Als het BEO-veld uit- of wegvalt gaat het systeem over op directe expansie op de luchtgroepen."

VERWARMEN NIET NODIG

Het kantoorgebouw (met klimaatplafonds) werd een jaar later geplaatst dan het magazijn. Een brug verbindt beide gebouwen, eronder rijden de vrachtwagens in een loop voor laden en lossen. De glycolleidingen lopen via een tunnel onder de corridor door. Op het BEO-veld zelf gebeuren proefboringen door de KU Leuven. 'Het EDC is 250 x 250 meter en 12 meter hoog en bestaat uit een betonnen structuur en betonkernactivering, een goedkope oplossing waardoor verwarmen niet meer nodig is. Nadeel is het akoestische aspect en stofophoping. In theorie is er 86% meer verwarmingsvraag dan koelings-vraag, maar dat lijkt ons onwaarschijnlijk. Daarom wordt er een jaar gemeten om het juiste evenwicht vast te stellen."

V.l.n.r Geert Vroman, Ann Vandycke, Rik Persyn, Ludo Vereecken, Tom Prinzie, Erik Van De Wauwer

ZONNEBOILERS

Sanitair warm water wordt opgewekt door zonneboilers. 'Er is een warme keuken centraal in het gebouw waar iedere middag 400 maaltijden worden bereid. Alle lijnen kruisen in de refter. Elk derde toilet is een hygiënetoilet. Zonne-energie wordt in het EDC opgevangen via de 12.560 zonnepanelen op het dak. De helft van de zonne-energie die we opwekken wordt op het net gezet. Daarom gaan we naar een coöperatief model, Beauvent, waarin onze medewerkers kunnen participeren. Windenergie met een eigen windmolen zou een ideale aanvulling zijn, maar dat vereist de medewerking van de burens. We denken ook aan waterstof voor als brandstof voor onze vrachtwagens."

REGENWATERRECUPERATIE

Het EDC beschikt over een eigen drinkwaterinstallatie. Regenwater wordt opgevangen en gezuiverd tot drinkbaar water. De opslagcapaciteit bedraagt zo'n 500.000 liter. Goed voor 90 dagen functioneren zonder toevoer van stadswater. 'We filteren regenwater dat wordt opgevangen in ondergrondse citernes. Het waterverbruik is relatief beperkt, maximum 10 m² per dag.' Een statement, want water is schaars. 'Iedereen vond eigen drinkwater overkill, maar door de hete zomers komen heel wat bedrijven in de problemen. Dat zal ons niet overkomen.' De installatie zit nog in een testfase. 'Voorlopig wordt er nog bijgevoerd met stadswater. De samenwerking met Hydris impliceert dat de installatie pas na 2 jaar wordt opgeleverd. De installatie kost 150.000 euro en valt op 12 jaar terug te verdienen. 'Duur voor industrie, maar dit past perfect in onze filosofie', besluit Tom Prinzie.

UNIVERSEEL DESIGN VAN EEN PERFORMANT WAYFINDINGSYSTEEM

De eerste spreker op de ZORG.tech avond was Head of

Ludo Vereecken, Project Manager UZ Gent

Project Management Ludo Vereecken (UZ Gent) over het Wayfindingproject op de campus UZ Gent. 'Dagelijks zijn er 15.000 bezoekers op onze campus: patiënten, bezoekers, studenten, externe medewerkers, leveranciers ... Over verschillende afdelingen en specialisaties heen hebben we 250 mensen betrokken bij een participatief project om patiënten en zorgpersoneel vlotter de weg te helpen vinden en al onze locaties te verbinden', zegt Ludo Vereecken. 'Wayfinding betekent dat zelfstandig de weg vinden ingebed wordt in het persoonlijk traject van een patiënt of bezoeker. Daartoe moesten we 350.000 m² en 40 aparte gebouwen over een afstand van 3 km op elkaar afstemmen. Die oppervlakte deelden we op in vier kwadranten met elk een kleur, ook te onderscheiden voor wie een visuele beperking heeft. Geen wit op zwart was al een basisvereiste. Daarnaast kennen onze 6250 personeelsleden wel de weg naar hun eigen afdeling en terug, maar niet naar een andere afdeling. We wilden wayfinding rechtstreeks zichtbaar maken in het traject van de patiënt, zoals via beschrijvingen van ingangen en routes op doktersafspraken en billboards voor consultaties waarop de patiënt zichzelf herkent. Elk gebouw kreeg een hoofdingangnummer. Binnen de gebouwen kwamen er 'routes' van 100 tot 9999. Veilig, autonoom, toegankelijk, snel en onafhankelijk."

Om tot een echt universal designconcept te komen, werd het Wayfinding kernteam samengesteld uit technische-, medische-, ICT-, communicatie- en architectuurmedewerkers, maar dé pijler is patiëntparticipatie via patiëntverenigingen. 'We kozen voor het revalidatiecentrum als living lab', lichtte Ludo Vereecken toe. 'Een klein ziekenhuis op zich met veel types patiënten. Daaruit kwamen inzichten voort over het lettertype, de contrasten, het noodzakelijke verschil tussen doorverwijsborden en eindborden, correctiemogelijkheden, aanknopingspunten via pictogrammen, de correlatie of het onderscheid tussen routenummers en kamernummers, liften, in- en uitgangen... we hebben het systeem kunnen inbedden in hun revalidatieprogramma.'

Voor kinderen wilde het UZ Gent op maat werken. Uit tests in het kinderziekenhuis kwam het Wayfinding Testing Team voort: kinderen zochten voor andere kinderen naar de beste oplossingen, kleuren en spelelementen. Op een tactiel bord aan de tramhalte, kan een patiënt voelen aan gebouwen in 3D. Een voorbeeld van inclusief design, want ook een ziende kan er zijn weg mee vinden. Conclusie? 'Probeer bij het ontwikkelen van een Wayfindingsysteem zo goed mogelijk te luisteren én het participatieproces zo open mogelijk te trekken en uit te voeren.'

HET NIEUWE AMBULANT CENTRUM VAN HET UZ LEUVEN

Het nieuwe ambulante centrum van UZ Leuven op de campus UZ Leuven werd als enige Belgische vastgoedproject geselecteerd voor de MIPIM awards 2019 in Cannes (categorie best healthcare development). Afdelingshoofd projectbureau binnen de technische dienst UZ Leuven, Erik Van De Wauwer lichtte de ins en outs toe van het project dat inpast in het masterplan voor de verdere inbreiding van de campus Gasthuisberg. Het nieuwe masterplan wil de ziekenhuiscampus veranderen van verspreide dorpen naar een verbonden stad met

'wijken' met elk een eigen identiteit. Belangrijk daarbij is de connectiviteit via bruggen, tunnels en corridors. De toename van de ambulante zorg is daarbij een algemene verschuiving binnen de zorg, vandaar de nood aan een nieuw ambulante centrum.

Met een oppervlakte van 25.000 m², 6 verdiepingen waarvan 5 verdiepingen consultatie met in het totaal 278 consultatieboxen, is het gebouw uniform en flexibel mét de mogelijkheid om uit te breiden. 'Belangrijk voor artsen en verpleegkundigen die de 3.500 consultaties per dag verzorgen, is daglicht in de consultatieruimtes én de ruimte om afgescheiden van de patiënten en wachtzalen te overleggen' benadrukte ir. Van De Wauwer. 'Het winnend ontwerp combineert de vraag naar daglicht via goed gedimensioneerde patio's die tot diep in het gebouw gaan. Gescheiden trajecten waren ook een wens, waardoor de verhouding klinische ruimte versus circulatieruimte beperkter is geworden. Het doel was multifunctionele en flexibel inwisselbare ruimtes op basis van het aantal consultatieruimtes die er op een bepaalde dag nodig zijn. We hebben twee types voor elke patiënt toegankelijke consultatieboxen geïnstalleerd, een normale box (12 m²) en een grote box (18 m²).'

De ruimtelijk intelligente opdeling compenseert de compacte oppervlakte en werd vooraf uitgebreid getest. De nieuwe opdeling zorgt ook voor een vlottere patiëntenflow. 'We zorgen met dit ontwerp voor een one stop shopping voor verschillende onderzoeken waardoor er minder vervolgspraken nodig zijn. Er is ook een meer flexibele, compacte planning mogelijk en het geheel is opgebouwd als rond healing environment. De verpleegkundigen zijn minder gebonden aan één arts en zijn multidisciplinair inzetbaar. Het wachtconcept is opgevat als een lounge met verschillende zitvormen in de wachtzones die uitgerust zijn met grote elektronische oproepschermen met discrete patiënt tracking.'

DATA-BASED MONITORING EN GEBOUWENBEHEER BIJ MINTUS

Tijdens de laatste presentatie werd de technologie achter de zorgorganisatie Mintus voorgesteld. Mintus is de zorgvereniging van de OCMW-instellingen van Brugge en omvat woonzorgcentra, dagverblijven, dienstencentra, ontmoetingslokalen, instellingen voor mensen met een beperking, kantoorgebouwen en 700 woningen en telt ruim 3000 werknemers. 'Technologie is belangrijk om zorg toegankelijk te houden, processen meerwaarde te bieden en kosten te besparen', benadrukte technisch directeur Ann Vandycke. 'Maar gebruikersparticipatie in de ontwikkeling van een nieuw product verhoogt enorm de kansen op succes. Daarom geloven we in co-creatie en zetten we living labs op in onze voorzieningen om te experimenteren.'

Mintus zet sterk in op data-based IoT. 'Alle data uit onze connected devices verzamelen we voor een gebouwbeheerssysteem (gbs) op maat van onze noden. Interessant voor monitoring van meerdere gebouwen over een grote oppervlakte, bijvoorbeeld op waterverbruik. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van een dwaaldetectiesysteem op basis van antennes en sensoren. Dat is erg geschikt voor de ouderenzorg, omdat daarmee niet alle deuren voor iedereen moet worden afgesloten. Op basis van patiëntengedragdata via IoT kan met dit systeem op maat rechten toegekend worden. We willen op termijn bij bewoners patronen leren herkennen om zo snel afwijkingen te spotten en preventief te kunnen optreden. Intelligent gestuurde verlichting op verschillende locaties kan subtiel het gedrag van bewoners beïnvloeden. We experimenteren ook met human centric lighting. Lichtkleur in combinatie met lichtintensiteit bootst zo goed mogelijk een daglichtcyclus na, wat invloed heeft op het circadiaans ritme. Op die manier wordt het bioritme verbeterd en kan daardoor het geneesmiddelenverbruik dalen.'

Mintus staat ook al 15 jaar voor duurzamer energieverbruik via een geothermisch BEO-veld in combinatie met een warmtepomp en een thermisch geactiveerd gebouwensysteem, net als in het EDC van Van Marcke. 'Een gloednieuw sturingsysteem in ontwikkeling, Model Predictive Control (MPC) wordt de volgende stap, een regelsysteem dat voor een woonzorgcentrum met zijn grote warmtevraag en sanitair warm water de vraag kan voorspellen', lichte Ann Vandycke toe. Het hybridGEOTABS project (coördinatie UGent) waaraan Mintus deelneemt, bracht een transdisciplinair team samen voor controlesystemen in bouw en energie om geothermische warmtepompen en MPC-technologie in gebouwen bekender te maken.' MPC is nog niet op de markt, maar is de toekomst', zegt Ann Vandycke. 'Het voordeel is dat het systeem anticipeert op alle data over een bepaalde tijdsperiode tot 3 dagen vooruit en op die manier geen overbodige energie verspilt, bijvoorbeeld door de eetruimte bij te verwarmen om 10 uur 's avonds, of rekening houdt met natuurlijke opwarming door zonlicht. MPC houdt rekening met alle winstfactoren en berekent optimale waarden in ventilatiedruk, pompsnelheden... Dankzij zelflerende programma's wordt dat alleen beter. Goed voor geschatte energiebesparingen van 20-50% en een significante CO² reductie.'

Tegelijk blijft Mintus bewoners en medewerkers voortdurend bevragen naar hun comfortniveau. 'Technologie invoeren in een zorgomgeving is nooit evident, de impact op de werking is moeilijk in te schatten, maar door iedereen te laten participeren kunnen betere resultaten worden bereikt en kan gericht worden gewerkt. Het aantal vrijwilligers om aan dergelijke projecten deel te nemen is altijd heel groot. Technologie zal sowieso het antwoord zijn op de uitdagingen van het nieuwe decennium, dus ermee durven experimenteren loont.'

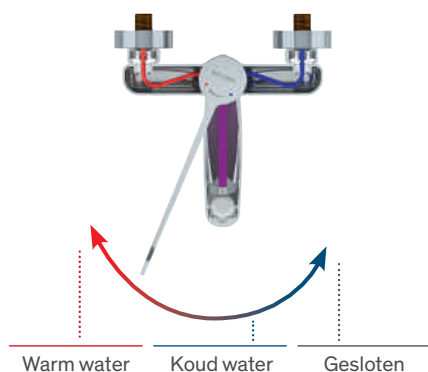
ERGONOMIE
ANTI-VERBRANDINGSVEILIGHEID
MAXIMALE HYGIËNE

Ref. 2640BEL

MECHANISCHE SEQUENTIËLE MENGKRAAN

Mechanische sequentiële muurmengkraan voor wastafel, perfect geschikt voor de technische afdelingen in zorginstellingen dankzij de functie thermische spoeling.

- ▶ Sequentieel openen en sluiten op koud water over een bereik van 70°
- ▶ Functie thermische spoeling zonder hendel te demonteren
- ▶ Securitouch thermische anti-verbrandingsisolatie
- ▶ Lichaam en uitloop met gladde binnenkant en beperkte hoeveelheid stilstaand water
- ▶ Verbeterde ergonomie en functionaliteit

Warm water Koud water Gesloten

WELKOM BIJ ZORG.TECH !

Oktober 2019:

Snauwaert Evy

Verantwoordelijke Biotechnische Dienst - Kliniek Sint-Jan Brussel

Vanhooren Lore

Consultant infrastructuur - Tabor vzw te Gent

De Wulf Wim

Verantw. infrastructuur, logistiek, aankoop, preventie - vzw

Ruyskensveld te Erembodegem

November 2019:

Vyncke Benoit

Technisch operationeel manager - AZ Groeninge Geriatriesch Ziekenhuis

Taverniers Wim

Diensthofd Technische Dienst - vzw Org. BVL - PK Alexianen (Fracarita)

Da Silva Nelson

Project Manager - Senior Living Group

December 2019:

Oudebrouckx Pieterjan

Projectingenieur mechanica - ZOL te Genk

Mathias Plovie

Projectingenieur bouwkunde - AZ Damiaan te Oostende

Clarke Ellen

Departementshoofd - UZ Gent

Borghs Bram

Projectleider nieuwbouw en renovatie - GZA Sint Vincentius ZH

Croux Bert

Projectcoördinator HVAC, Sanitair en medische gassen - vzw Jessa Ziekenhuis

**GLOBAL CLIMATE ACTION
AND ENERGY REQUIREMENTS**
A MODERN APPROACH, THE WORK ORGANIZATION, THE VISION
AND THE FUTURE ROLE OF HEALTHCARE ENGINEERING

**26TH CONGRESS
OF INTERNATIONAL FEDERATION
OF HOSPITAL ENGINEERING**
ROME, ITALY - 23/28 MAY 2020

IFHE 2020 ROMA

GLOBAL CLIMATE ACTION AND
ENERGY REQUIREMENTS

A modern approach, the work organization, the vision
and the future role of healthcare engineering

Rome, Auditorium Della Tecnica
May 23/28, 2020

www.ifhe2020roma.info

Zorg.tech zal een
tussenkost voorzien
van €500,00 voor de eerste
10 Zorg.tech leden die zich
inschrijven.

Voor meer info kan u terecht bij
Roger Albertijn
roger.albertijn@gza.be

KALENDER 2020

DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT / THEMA
12-13-14 februari	ZORG.tech	Studiereis met bezoek Camfil te Frankrijk
19 februari 2020	Kringwerking VL Brabant/Limburg	Studieavond "Alarmering" Televic & Entelec (Rillaar)
18-19-20 maart 2020	ZORG.tech	Studiereis met fabrieksbezoeken Viessmann en Stieglmeyer
voorjaar 2020	Kringwerking Antwerpen	Studieavond ETAP: "Light as a service"
17 maart 2020	Kringwerking O & W Vlaanderen	Bezoek AZ Delta, Roeselare
24 maart 2020	ZORG.tech	Studiedag "Risk Management", in Het Pand te Gent i.s.m. KULeuven/Zorgbeleid/ZORG.tech
21 april 2020	Kringwerking VL Brabant/Limburg	Avond voor nieuwe leden
23 april 2020	Kringwerking O & W Vlaanderen	Verwelkoming nieuwe leden te De Mitte Zwijnaarde
07 mei 2020	ZORG.tech	Congres 2020 ZORG om het Klimaat, onze ZORG?
23-28 mei 2020	IFHE	IFHE ROMA 2020
9 juni 2020	KI'Communications	congres 2020
18 juni 2020	Kringwerking O & W Vlaanderen	Netwerken te Deinze
24 juni 2020	ZORG.tech	RvB + Algemene Ledenvergadering + verkiezing
28 juni 2020	Socio Club	Fietstocht te Vlaams Brabant
datum volgt sept 2020	Senioren	Familiedag
24 september 2020	Kringwerking O & W Vlaanderen	Het nieuwe AREI te CECEO Waregem
26 november 2020	Kringwerking O & W Vlaanderen	Derbigum, Regio Aalst

CONGRES 2020: ZORG OM HET KLIMAAT, ONZE ZORG?

Save the date

7 MEI 2020

Antwerp Expo

PROGRAMMA

DAG 1, WOENSDAG 6 MEI

19:00 - 23:55 Woensdagavond Happening

DAG 2, WOENSDAG 7 MEI

08:30 - 09:15	Ontvangst met koffie en versnaperingen
09:15 - 09:30	Verwelkoming, Ir. Eddy De Coster, (voorzitter ZORG.tech)
09:30 - 12:30	Opening eerste prominent en diverse sprekers
12:30 - 13:00	Uitreiking Prijs Sociaal Project
13:00 - 17:30	Walking diner en bezoek aan de vakbeurs
17:30 - 19:00	Netwerkdruk